

L.dz. KSOiW/206w/2024

Szanowna Pani

Barbara Nowacka

Minister Edukacji Narodowej

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” opiniuje negatywnie załącznik do projektu rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego w roku 2025.

Uwagi KSOiW NSZZ „Solidarność” dotyczą głównie:

1. **Wstępny algorytm podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych w roku 2025** szacuje się, że finansowy standard A wyniesie około 9 477 zł. W stosunku do roku 2024, w którym finansowy standard A wynosił 8 991 zł, wzrośnie on o około 5,4%, tj. o około 486 zł. Kwota standardu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych może ulec zmianie w przypadku korekty danych o liczbie uczniów, słuchaczy, wychowanków lub dzieci, oraz liczbie etatów nauczycieli w roku szkolnym 2023/2024 wykazanych w systemie informacji oświatowej (według stanu na dzień 15 maja 2024 r.).

Uwagi KSOiW:

Należy ustalić standard finansowy A na poziomie 10 340 zł, czyli podnieść go o ok 15%. Uwzględni on zwiększenie wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli o ok. 15% oraz pozwoli samorządom w sposób właściwy finansować potrzeby oświatowe na co najmniej dotychczasowym poziomie. Dodatkowo wskazujemy, że wyliczanie potrzeb edukacyjnych dla jednostek samorządu terytorialnego na dzień 15 maja 2024 jest absurdalne, ponieważ ten stan nie odpowiada liczbie uczniów jaka uczęszcza do szkół danej JST na dzień 30 września danego roku (zjawisko demograficzne, migracja ludności, nabór do szkół średnich).

2. Zmiany w zakresie wskaźników zwiększających i zmniejszających w zakresie liczby uczniów szkół.

W projekcie zaproponowano następujące wskaźniki:

- 1) liczbę uczniów szkół podstawowych oraz liczbę uczniów ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, dla dzieci i młodzieży zwiększa się o 7,65%;
- 2) liczbę uczniów liceum ogólnokształcącego oraz liczbę uczniów liceum sztuk plastycznych, dla dzieci i młodzieży, z wyłączeniem liceów ogólnokształcących oraz liceów sztuk plastycznych prowadzących jeden oddział klasy I lub nieprowadzących oddziałów klasy I, zmniejsza się o 6,84%;
- 3) liczbę uczniów technikum, z wyłączeniem techników prowadzących jeden oddział klasy I lub nieprowadzących oddziałów klasy I, zmniejsza się o 8,79%;
- 4) liczbę uczniów branżowej szkoły I stopnia, z wyłączeniem branżowych szkół I stopnia prowadzących jeden oddział klasy I lub nieprowadzących oddziałów klasy I, zmniejsza się o 15,90%;
- 5) liczbę uczniów lub słuchaczy branżowej szkoły II stopnia zwiększa się o 25,19%.

Według MEN konieczność wprowadzenia ww. wskaźników wynika z uwzględniania do podziału danych według stanu na dzień 15 maja 2024 r. oraz potrzeby ich aktualizacji do wartości prognozowanych na rok 2025.

Uwagi KSOiW:

Wyliczenie jest sztuczne i nie uwzględnia rzeczywistych potrzeb edukacyjnych samorządów m.in. ze względu na datę jego wyliczenia i archiwalne dane, które nie uwzględniają powstałych od września 2024 r. szkół i klas, w tym klas o specyficznej profesji w zawodach.

3. Wprowadzenie zróżnicowania finansowania uczniów niepublicznych szkół policealnych kształcących w trybie stacjonarnym i zaocznym

Ministerstwo proponuje zmniejszenie wskaźnika S_g z 0,005 do 0,003, tj. o ok. 40%.

Uwagi KSOiW:

Wskaźnik powinien zostać zmniejszony do poziomu 0,0015, ponieważ w zdecydowanej większości szkół prowadzących ww. kształcenie jest kształceniem fikcyjnym, jak wskazał raport NIK i naraża budżet państwa na nieuzasadnione wydatki.

4. W związku z systematycznym wzrostem liczby uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niepełnosprawność oraz liczby uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym oraz planowanym naliczaniem środków w ramach potrzeb oświatowych na rok 2025 na podstawie danych z systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 15 maja 2024 r. jest konieczne wprowadzenie wskaźników zwiększających liczbę uczniów w wagach naliczanych z tytułu niepełnosprawności. W przypadku braku wprowadzenia wskaźników dla części samorządów zostałyby naliczone zaniżone kwoty potrzeb oświatowych, gdyż np. liczba uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi według stanu na dzień 15 maja 2024 r. prawdopodobnie będzie niższa niż liczba tych uczniów w roku 2025.

Uwagi KSOiW:

Według KSOiW liczbę dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego należy wykazać w oparciu o liczbę orzeczeń wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne a nie przez SIO, ponieważ dane w systemie są niewiarygodne, co potwierdza MEN.

5. MEN proponuje wprowadzenie wskaźników z podziałem na dzieci w wychowaniu przedszkolnym i uczniów szkół, według których propozycja wskaźników zwiększających ma wynosić:

- a) w zakresie dzieci w wychowaniu przedszkolnym:
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 7%,
 - z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 16%,
 - z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – 7%,
- b) w zakresie uczniów szkół:
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi – 11%,
 - z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – 25%,
 - z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją – 8%,
 - zagrożonych niedostosowaniem społecznym – 5%.

Uwagi KSOiW:

W naszym przekonaniu wartości przedstawione przez MEN nie oddają stanu faktycznego, który obowiązuje po 30 września 2024 r. a tym bardziej nie będzie odzwierciedlał w wydatków które na potrzeby edukacyjne będą ponosić samorządy.

6. Zmiana finansowania uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera i z niepełnosprawnościami sprzężonymi:

- a) w oddziałach integracyjnych finansowanie pozostaje bez zmian,
- b) w oddziałach specjalnych proponuje się zwiększenie wagi z 9,5 do 10 (zwiększenie obejmie ok. 59 tys. uczniów),
- c) w przypadku uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi w pozostałych typach oddziałów (oddziały inne niż integracyjne i specjalne) proponuje się odejście od finansowania uczniów posiadających orzeczenie i uzależnienie ich finansowania od sumy liczby godzin wsparcia.

Według MEN Samorządy – w przypadku uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, którym obniżono wagę – nie stracą na tym rozwiązaniu, gdyż w przypadku każdej wagi poziom środków naliczonych w tej wadze przekracza koszt wsparcia przypisany do tej wagi.

Uwagi KSOiW:

W przypadku uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, którym obniżono wagę, samorządy stracą na przyjętym rozwiązaniu, a dodatkowo, liczba uczniów jest niedoszacowana i opiera się w oparciu o dane archiwalne o których mówimy w pkt 3-5.

7. Zwiększenie finansowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz rozszerzenie zakresu na dzieci w wychowaniu przedszkolnym

MEN proponuje wprowadzenie wagi o wartości 0,034 na pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Ponadto zaprojektowano zwiększenie wagi na pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów szkoły podstawowej i ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia dla dzieci i młodzieży do wartości 0,053, tj. wzrost o 112% (dotychczasowa waga P₅₇ o wartości 0,025).

Uwagi KSOiW:

Z uwagi na gwałtowny wzrost wydawanych opinii w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wskaźnik należy zwiększyć do wartości 0,060.

8. MEN w 2025 r. proponuje ujednolicony w stosunku do uczniów lub słuchaczy należących do wszystkich mniejszości narodowych wymiar godzin nauczania

języka mniejszości narodowej realizowanego w formie dodatkowej nauki tego języka będzie obowiązywał przez cały rok budżetowy, dlatego zachodzi konieczność zrównania wartości wag dla uczniów lub słuchaczy należących do mniejszości niemieckiej z wartością wag dla pozostałych mniejszości. Wagi zostaną przywrócone do poziomu sprzed zmian wprowadzonych w 2022 r.

Uwagi KSOiW:

W przekonaniu KSOiW wartość wag powinna pozostać na dotychczasowym poziomie.

- 9. Wagi dla uczniów w wieku do lat 5 objętych wychowaniem przedszkolnym obliczono na podstawie obecnych wag naliczanych na uczniów 6-letnich i starszych w wychowaniu przedszkolnym. Wagi na dzieci 5-letnie są o ok. 10% mniejsze w związku z wyższym wymiarem pensum nauczycieli dzieci 5-letnich i młodszych w wychowaniu przedszkolnym (25 godzin) niż dzieci 6-letnich i starszych w wychowaniu przedszkolnym (22 godziny). Wyższe pensum pracy nauczyciela powoduje niższy koszt przy stałej liczbie godzin opieki.**

Uwagi KSOiW:

Wagi dla dzieci 5-letnich nie powinny zostać obniżone o 10%, z uwagi na fakt, że zaproponowany przez MEN jest sztuczny i nie oddaje stanu faktycznego.

- 10. MEN uwzględnia finansowanie dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (wagi na uczniów do lat 5 objętych wychowaniem przedszkolnym). MEN informuje, że wagi dla uczniów w wieku do lat 5 objętych wychowaniem przedszkolnym obliczono na podstawie obecnych wag naliczanych na uczniów 6-letnich i starszych w wychowaniu przedszkolnym. Wagi na dzieci 5-letnie są o ok. 10% mniejsze w związku z wyższym wymiarem pensum nauczycieli dzieci 5-letnich i młodszych w wychowaniu przedszkolnym (25 godzin) niż dzieci 6-letnich i starszych w wychowaniu przedszkolnym (22 godziny). Wyższe pensum pracy nauczyciela powoduje niższy koszt przy stałej liczbie godzin opieki.**

Uwagi KSOiW:

Uwaga jak w pkt 9.

11. Aktualizacja wskaźnika zamożności

Aktualizacja polega na szacowaniu wskaźnika w oparciu o planowane podstawowe dochody podatkowe odrębnie wyliczane dla każdej jednostki samorządu terytorialnego oraz przeliczeniową liczbę mieszkańców. Dotychczas wskaźniki zamożności były obliczane w oparciu o rzeczywistą liczbę mieszkańców dla danej jednostki samorządu terytorialnego oraz w oparciu o częściowo historyczne a częściowo planowane dochody podatkowe oraz planowane poszczególne części subwencji ogólnej z pomniejszeniem o wpłaty do budżetu państwa.

Uwagi KSOiW:

W naszym przekonaniu jest to myślenie życzeniowe.

12. Zmiany w zakresie terminu lub okresu uwzględniania danych – dane średniookresowe

W związku z koniecznością wcześniejszego przekazania danych w zakresie podziału potrzeb oświatowych (docelowo będzie to termin do dnia 31 lipca zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) w projekcie rozporządzenia zaproponowano termin uwzględniania danych do podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych na dzień 15 maja 2024 r.

Dane w zakresie szkół w podmiotach leczniczych oraz uczniów nauczanych indywidualnie będą uwzględniane – jak dotychczas – w układzie średniorocznym za rok szkolny 2023/2024, z tym że momentem zakończenia okresu uwzględniania danych będzie termin 21 czerwca 2024 r.

Dane w zakresie domów wczasów dziecięcych będą uwzględniane w układzie średniorocznym za okres od dnia 1 września 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2024 r.

Uwagi KSOiW:

Terminy proponowane przez MEN powinny uwzględniać rzeczywistą liczbę uczniów w konkretnej JST, a co za tym idzie, możliwość zwiększenia środków dla danego samorządu po weryfikacji uczniów na dzień 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

13. Zmniejszenie wartości wagi P_{108} dotyczącej świadczenia na start (dotychczasowa waga P_{93}).

Koszt świadczenia na start to kwota ok. 1200 zł (kwota świadczenia 1000 zł oraz około 200 zł pochodnych obciążających pracodawcę). Szacuje się, że w roku 2025 standard podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych wzrośnie, dlatego utrzymanie

dotychczasowej wagi w niezmienionej wartości spowodowałoby naliczenie zwiększonych kwot na świadczenie na start w ramach podziału kwoty potrzeb oświatowych. Mając na uwadze, że ustawowo określona wartość świadczenia na start nie ulega zmianie, w celu dostosowania poziomu finansowania do realizowanego zadania niezbędne jest zmniejszenie wartości wagi P_{93} z 0,170 do 0,140. W podziale części oświatowej subwencji ogólnej w roku 2024 również dokonano zmniejszenia wartości tej wagi P_{90} z takich samych powodów jak opisano powyżej.

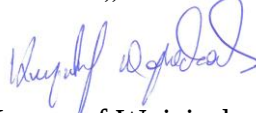
Uwagi KSOiW:

Wagę należy pozostawić na dotychczasowym poziomie i zwiększyć świadczenie na start, dostosowując jego wysokość do siły nabywczej pieniądza porównując ją do siły nabywczej z roku wprowadzenia świadczenia (zmiana zapisu ustawowego).

Z wyrazami szacunku

W imieniu Prezydium KSOiW

NSZZ „Solidarność”

Krzysztof Wojciechowski